

## **Vastaus kirjalliseen kysymykseen Unkarissa toimivan Civil Radion lakkauttamisesta ja suomalaisten yhteisöradioiden toimintamahdollisuuksista**

### **Eduskunnan puhemiehelle**

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Johannes Yrttiahon /vas näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 317/2019 vp:

*Mitä hallitus aikoo tehdä Unkarin Civil Radion säilyttämisen puolesta ja*

*kuinka hallitus aikoo edistää suomalaisten yhteisöradioiden toimintamahdollisuuksia?*

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Tiedotusvälineiden vapaudella ja moninaisuudella on yhtenä sananvapauden keskeisistä elementeistä vahva liityntä oikeusvaltioperiaatteen toteutumiseen. Unionin arvojen ja erityisesti oikeusvaltioperiaatteen edistäminen on yksi Suomen EU-puheenjohtajakauden neljästä kärkiteemasta. Yhteisten arvojen noudattamisen tehostamista on hallituksen toimesta edistetty useilla konkreettisilla hankkeilla, joihin kuuluvat muun muassa neuvoston oikeusvaltiovuoropuhelun uudistaminen ja unionin talousarvion suojaamista yleisiltä oikeusvaltiopuutteilta koskevan asetusehdotuksen vieminen eteenpäin. Oikeusvaltioperiaatetta on myös käsitelty läpileikkaavana teemana muilla sektoreilla Suomen puheenjohtajakaudella.

Unkaria kohtaan on vireillä EU:n perusarvojen noudattamiseen liittyvä EU-sopimuksen 7 artiklan mukainen prosessi. Suomi käynnisti EU:n puheenjohtajavaltiona yleisten asioiden neuvoston syyskuun kokouksessa Unkarin kuulemiset. Prosessi perustuu Euroopan parlamentin 12.9.2018 hyväksymään aloitteeseen (nk. Sargentinin raportti), jonka kattamista asiakokonaisuuksista yksi liittyy sananvapauteen erityisesti mediapalvelujen tarjoamisen kannalta. Tämä asiakokonaisuus on yksi niistä kolmesta teemasta, joihin keskitytään seuraavassa Unkarin kuulemisessa joulukuun yleisten asioiden neuvostossa 10.12.2019.

Suomessa televisio- ja radiotoiminnan harjoittamista koskevat säädökset sisältyvät sähköisen viestinnän palveluista annettuun lakiin (917/2014), jonka mukaisesti televisio- ja radiotoiminnan harjoittaminen maanpäällisessä joukkoviestintäverkossa edellyttää ohjelmistotoimilupaa, jota haetaan Liikenne ja viestintävirastolta. Liikenne- ja viestintävirasto voi myöntää ohjelmistotoimiluvan niissä tilanteissa, joissa hakijoita on yhtä paljon tai vähemmän kuin vapaana olevia taajuuksia. Lain mukaan ohjelmistotoimilupa voidaan myöntää sitä hakeneelle, jos hakija on vaka-

## Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 317/2019 vp

varainen ja sillä on ilmeinen kyky säännölliseen ohjelmistotoimiluvan mukaiseen toimintaan, hakija on maksanut hakemusmaksun, hakijan ei perustellusta syystä epäillä rikkovan tietoyhteiskuntakaaren säännöksiä, eikä ohjelmistotoimiluvan myöntäminen estä taajuuksien tehokasta käyttöä. Laki ei erota toimiluvan hakijoita toimijan tai toiminnan luonteen osalta, vaan toimilupa voidaan myöntää yhtä hyvin luonnolliselle henkilölle, yhteisölle, yritykselle kuin säätiöllekin, kunhan ohjelmistotoimiluvan myöntämisen perusedellytykset täyttyvät. Yleisradio Oy puolestaan voi harjoittaa julkisen palvelun televisio- ja radiotoimintaa ilman toimilupaa.

Valtioneuvosto tekee ohjelmistotoimilupaa koskevan ratkaisun, jos kaikille hakijoille ei ole myönnettävissä taajuuskapasiteettia tai toimilupapäätöksellä on huomattavia vaikutuksia viestintämarkkinoiden yleiseen kehitykseen. Lain mukaan toimilupia myönnettäessä valtioneuvoston tulee asianomaisella alueella harjoitettava televisio- ja radiotoiminta kokonaisuudessaan huomioon ottaen pyrkiä sananvapauden edistämiseen sekä turvaamaan ohjelmistotarjonnan monipuolisuus ja yleisön erityisryhmien tarpeet tavalla, joka parhaiten edistää sähköisen viestinnän palveluista annetun lain 1 §:ssä säädettyjä tavoitteita (muun muassa taajuuksien tehokas ja häiriötön käyttö, kilpailun edistäminen).

Voimassa olevat radion ohjelmistotoimiluvat päättyvät vuoden 2019 lopussa ja vuoden 2020 alusta alkavan uuden toimilupakauden toimiluvat myönnettiin 15.11.2018. Valtioneuvostolla oli mahdollisuus myöntää hakemusten perusteella toimilupia edellä mainittujen perusteiden lisäksi ensisijaisesti erityisradioiden ja muun ei-kaupallisen radiotoiminnan käyttöön. Tarkoituksena oli säilyttää erityisradioiden asema, ja turvata monipuolisten ja valtavirrasta poikkeavien sisältöjen tarjontaa. Tällaiseen niin sanottuun erityisradiotoimintaan myönnettiin neljä toimilupaa.

Suomessa yhteisöradiotoiminta on ollut pienimuotoista, mutta erilaiset yhteisöt ja oppilaitokset ovat kuitenkin aktiivisesti käyttäneet hyväkseen myös mahdollisuutta lähettää myös lyhytaikaisesti radio-ohjelmistoja. Lyhytaikaista, korkeintaan kolme kuukautta kestävää radiotoimintaa varten on olemassa kevyempi radiolupamenettely. Yhteisöradioiden ei-kaupallinen toiminta on viestinnän monipuolisuuden ja sananvapauden edistämisen kannalta tärkeää. Tällä hetkellä erityisesti yhteisömedialle suunnattuja tuki-instrumentteja ei ole käytössä tai suunnitteilla. Hallitusohjelmassa median toimintaedellytysten turvaaminen huomioidaan kuitenkin monin eri keinoin. Hallituksen tavoitteena on muun muassa tukea sananvapautta ja demokratian toimivuutta vahvistamalla vastuullisen median toimintaedellytyksiä ja kilpailukykyä sekä kansalaisten tasavertaisia mahdollisuuksia saada luotettavaa tietoa ja sivistää itseään.

Helsingissä 2.12.2019

Eurooppaministeri Tytti Tuppurainen